

Itinerari expositiu

- Cooperativa de formatges de Catí.** Visita i venda de formatges artesans.
- Antic hospital.** Model d'hospital cristià de la baixa edat mitjana.
- Casa de Jeroni Martí.** Segle xvi. D'este antic mercader, militar i notari.
- Sant Vicent Ferrer a Catí.** En este mateix carrer es troba la pedra on sant Vicent Ferrer es va detindre de camí cap a Sant Mateu.
- Palau Santjoan-Casa Miralles.** Segle xv. Del mercader Ramón Santjoan.
- Casa Montserrat.** Segle xviii.
- Casa del Delme.** Segle xiv. Lloc on s'arreglaven el delme de les collites per al senyor de la vila.
- Casa-Ilotja de la Vila.** Pulchra Magistri.
- Església de la Mare de Déu de l'Assumpció.** Pulchra Magistri.
- Els rellotges de sol.** Segle xvii. Dos estan en la plaça de l'església i els altres en el Palau Santjoan i en el campanar.
- Casa abadía.** Segle xviii.
- Casa de Joan Spigol.** Segle xv. Del cèlebre mercader Joan Spigol.
- Casa dels Sans.** De la noble família dels Sans.
- Llavadors.**
- Font de Sant Vicent.** Hi destaca la capella construïda damunt de la font.
- Torrans Blasco.** Fàbrica de torrons artesans i venda al públic.

Itinerario expositivo

- Cooperativa de quesos de Catí.** Visita i venda de quesos artesanos.
- Antiguo hospital.** Modelo de hospital cristiano de la Baja Edad Media.
- Casa de Jeroni Martí.** Siglo xvi. De este antiguo mercader, militar y notario.
- San Vicente Ferrer en Catí.** En esta misma calle se encuentra la piedra donde san Vicente Ferrer se detuvo en su camino hacia Sant Mateu.
- Palau Santjoan-Casa Miralles.** Siglo xv. Del mercader Ramón Santjoan.
- Casa Montserrat.** Siglo xviii.
- Casa del Delme.** Siglo xiv. Lugar en donde se recogía el diezmo o *delme* de las cosechas para el señor de la villa.
- Casa-Ionja de la Vila.** Pulchra Magistri.
- Iglesia de Nuestra Señora de la Asunción.** Pulchra Magistri.

- Los relojes de sol.** Siglo xvii. Dos de estos se encuentran en la plaza de la iglesia y los otros en el Palau Santjoan y en el campanario.
- Casa abadía.** Siglo xviii.
- Casa de Joan Spigol.** Siglo xv. Del cèlebre mercader Joan Spigol.
- Casa dels Sans.** De la noble familia de los Sans.
- Lavaderos.**
- Font de Sant Vicent.** Destaca la capilla construida encima de la fuente, una reconstrucción de la original.
- Torrans Blasco.** Fábrica de torrones artesanos y venta al público.

Altres punts d'interés, fora del municipi

Santuari-balneari de l'Avellà. A uns 5 km de Catí i a 960 m d'altura, l'Avellà es convertix en un lloc de descans per als turistes. L'ermita actual és de principis del segle xviii i substituïx l'anterior del segle xvi. Destaquen en l'interior els frescos de Pascual Mespletera que cobrixen la volta i les parets del santuari.

Otros puntos de interés, fuera del municipio

Santuario-balneario de L'Avellà. A unos 5 km de Catí y a 960 m de altura, L'Avellà se convierte en un lugar de descanso para los turistas. La actual ermita es de principios del siglo xviii y sustituye a la anterior del siglo xvi. Destacan en su interior los frescos de Pascual Mespletera que cubren la bóveda y paredes del santuario.

Agenda anual gastronòmica de Catí

Jornada gastronòmica de la trufa del Maestrat (gener-febrer)

RESTAURANTS

El Prigó
Santa Anna, 33
964 40 90 33 / 637 869 104

Casa de Banys L'Avellà
Balneari de L'Avellà
964 76 50 51 / 609 607 861

Casa Carbó
Llarguer, 59 - 964 40 99 11

BARS
Bar Borcho - Major, 4 - 964 40 90 11

Tasca el Chiringuito
Llarguer, 33

Bar Guerola
Major, 17 - 964 40 90 43

FORNS
Forn Paco
Llarguer, 42 - 964 40 91 71

Catipán Panadería, S. L.
País Valencià, 5 - 964 40 91 91

Forn Rosa
Major, 19 - 964 40 91 50

CARNISSERIES
Carnisseria Roca
San Roque, 27 - 964 40 90 86

Carnisseria Adell
Llarguer, 62 - 964 40 90 89

COMERÇOS I SOUVENIRS
Torrans Blasco
Camí Camps de Futbol, 6
964 40 91 17

Horari de visita: de dimarts a diumenge, de 10.00 a 14.00 hores i de 15.30 a 19.00 hores. Visites guiades i tallers didàctics, amb reserva prèvia. Dilluns tancat, excepte festius i vespres de festius. **Informació i reserves:** tel. 902 330 370. reservas@laluzdelasimagenes.com; www.laluzdelasimagenes.es. **Preus:** 3€ entrada general. Amb carnet jove/jubilats i grups a partir de 15 persones: 2,10€. Grups a partir de 15 persones amb carnet de jubilat/estudiant: 1,50€. Grups escolars i xiquets fins a 14 anys: gratis.

Horario de visita: de martes a domingo, de 10.00 a 14.00 horas y de 15.30 a 19.00 horas. Visitas guiadas y talleres didácticos, con reserva previa. Lunes cerrado, excepto festivos y vísperas de festivos. **Información y reservas:** tel. 902 330 370. reservas@laluzdelasimagenes.com; www.laluzdelasimagenes.es. **Precios:** 3€ entrada general. Con carnet jove/jubilados y grupos a partir de 15 personas: 2,10€. Grupos a partir de 15 personas con carnet de jubulado/estudiante: 1,50€. Grupos escolares y niños hasta 14 años: gratis.

Formatges Catí
Hospital, 0 - 964 40 90 92

Catí Textil
Camí Regalls, s/n. - 964 40 91 35

Comymat Vaquer
Escola, 7
964 40 90 03 / 964 40 99 75

Comerç Gasulla
Llarguer, 5 - 964 40 90 09

Comerç Celma
Pl. De Dalt, 8 - 964 40 90 82

Papereria Marín
Santa Anna, 5 - 964 40 92 38

CASES RURALS
Consulteu les cases rurals en:
www.cati.es

PULCHRA MAGISTRI

L'ESPLENDOR DEL MAESTRAT A CASTELLÓ

Catí 2013-2014

Premi de la Unió Europea per la contribució exemplar en la conservació del patrimoni Europa Nostra

Premi internacional per la labor excepcional i rellevant en el camp del Patrimoni Cultural de la Humanitat Cicop, avalat pel Forum UNESCO

Catí: l'esplendor de l'art de la baixa edat mitjana

Esta població excepcional, mostra d'assentament medieval, és hui l'escenari de l'art gòtic del Maestrat.

Catí: el esplendor del arte de la Baja Edad Media

Esta población excepcional, muestra de asentamiento medieval, es hoy el escenario del arte gótico del Maestrazgo.

CASA LLOTJA DE LA VILA

La **casa llotja de la Vila**, arquitectura civil medieval restaurada per la Llum de les Imatges és, sens dubte, el millor ajuntament conservat i documentat i el que més clarament mostra el tipus de tots els valencians medievals. En la planta baixa, l'exposició destaca el valor d'esta població en l'encreuament de camins i vies que han marcat la història d'este territori, que s'inicia en l'època romana amb la Via Augusta, que comunicava les terres castellonenques amb la capital de l'Imperi. També rememora les rutes comercials en època medieval i moderna, que facilitaven el transport de matèries primeres entre poblacions, des de l'interior fins als ports de la costa. Igualment, els camins de devoció, com la Via Compostel·lana i la Via Vicentina.

Relacionades amb estes vies de comunicació s'hi mostren dos escultures: el *mil·liar* de pedra calcària procedent de Traiguera que, col·locat en la vora del camí, assenyala la distància amb un altre mil·liar; i el *Peiró dels Avinyó* que, tallat en la pedra, mostra la imatge de sant Jaume apòstol.

A més, el visitant pot participar amb les activitats dels tallers didàctics, relacionats amb les obres que des de la prehistòria fins a l'edat mitjana s'exhibixen a Culla i Catí.

Ja en la part superior de l'edifici es poden admirar una sèrie de pintures murals relacionades amb les activitats comercials, amb imatges navals en colors ocre i grafit, de dibuix senzill, que es mostren en les parets d'esta gran sala gòtica amb sostrada teginada i magnífiques columnes. Escenari que recorda l'important paper realitzat per l'ajuntament de Catí en l'edat mitjana com a lloc assembleari.

CASA LONJA DE LA VILA

La **casa lonja de la Vila**, arquitectura civil medieval restaurada por La Luz de las Imágenes es, sin duda, el mejor ayuntamiento conservado y documentado y el que más claramente muestra el tipo de todos los valencianos medievales. En su planta baja, la exposición destaca el valor de esta población en la encrucijada de caminos y vías que han marcado la historia de este territorio, que se inicia en la época romana con la Vía Augusta, que comunicaba las tierras castellonenses con la capital del Imperio. También rememora las rutas comerciales en época medieval y moderna, que facilitaban el transporte de materias primas entre poblaciones, desde el interior hasta los puertos de la costa. Igualmente, los caminos de devoción, como la Vía Jacobea y la Vía Vicentina.

Casa Lonja de la Vila, arquitectura civil medieval restaurada por La Luz de las Imágenes

Relacionadas con estas vías de comunicación se muestran dos esculturas: el *miliario* de piedra caliza procedente de Traiguera que, colocado en el borde del camino, señala la distancia con otro miliario; y el *Peiró dels Avinyó* que, tallado en la piedra, muestra la imagen de Santiago apóstol.

Miliario de piedra caliza procedente de Traiguera que, colocado en el borde del camino, señala la distancia con otro miliario

Además, el visitante puede participar con las actividades de los talleres didácticos, relacionados con las obras que desde la Prehistoria hasta la Edad Media se exhiben en Culla y Catí.

Peiró dels Avinyó, tallado en la piedra, muestra la imagen de Santiago apóstol

Ya en la parte superior del edificio se pueden admirar una serie de pinturas murales relacionadas con las actividades comerciales, con imágenes navales en colores ocre y grafito, de dibujo sencillo, que se muestran en las paredes de esta gran sala gótica con techumbre artesonada y magníficas columnas. Escenario que recuerda el importante papel desarrollado por el ayuntamiento de Catí en la Edad Media como lugar asambleario.

Pinturas murales relacionadas con las actividades comerciales

ESGLÉSIA DE LA MARE DE DÉU DE L'ASSUMPCIÓ

L'itinerari en esta població continua en l'**església de la Mare de Déu de l'Assumpció**, edifici recuperat per La Llum de les Imatges per al futur, que a més ha recobrat la seua concepció originària després de la intervenció duta a terme. Hui en l'interior conviuen dos visions històriques, desconegudes fins al moment: la del teginat del segle xiv i la dels esgrafiats del segle xvii. Estos últims presenten una decoració inspirada en el bestiari medieval en què figuren dracs, ocells, cérvols i lleons al costat d'altres imatges marianes com la Mare de Déu del Rosari.

Interior de la iglesia de la Mare de Déu de l'Assumpció, mostrando arcos y detalles arquitectónicos

En este entorn únic es mostren obres lligades a la història i al paisatge del Maestrat, com els peirons o creus de terme. Dos d'ells han sigut recuperats íntegrament per la Fundació: el de *Xiva de Morella* del mestre Pere Puigbrian, del Museu Nacional de Ceràmica González Martí de València; i el *Peiró d'Herbés*, amb aprimorat treball de picat, atribuït als mestres Antoni Arbó i Pedro Crespo.

Peiró d'Herbés, amb aprimorat treball de picat, atribuït als mestres Antoni Arbó i Pedro Crespo

També s'hi exhibixen peces d'orfebreria procedents d'este territori com ara creus processionals, calzes, copons... produïts majoritàriament pels obradors de Morella, València i, en menor grau, de Sant Mateu.

En este escenari gòtic, l'exposició mostra dos taules de composició doble procedents del Museu Nacional d'Art de Catalunya: l'*Anunciació a sant Joaquim i a santa Anna* i el *Naixement de la Mare de Déu i la seua presentació en el temple*, que pogué realitzar el **Mestre de Torà**, artista format dins del corrent de l'italogòtic. Ambdós peces van formar part d'un retaule que segurament va ser confeccionat davall l'advocació de la Mare de Déu i santa Anna.

© MNAC – Museu Nacional d'Art de Catalunya. Barcelona. Fotògrafs: Calveras/Mérida/Sagristà

El pintor gòtic valencià

Joan Reixach està representat amb les obres *Sant Jaume*, exemple característic i de millor qualitat de la producció d'este artista; *Sant Vicent Ferrer*, una de les primeres representacions del sant dominic valencià; i el *Retaule de sant Llorenç i sant Pere de Verona*, que es conserva en esta parròquia en el mateix lloc per al qual va ser concebut.

Retaule de sant Llorenç i sant Pere de Verona

Presidix el temple una obra desconeguda fins al moment: el *Retaule de sant Miquel Arcàngel* de Canet lo Roig, a través d'una proposta de reconstrucció realitzada amb els fragments conservats en el Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu Frederic Marès de Barcelona i la parròquia de Canet lo Roig. Hui es contempla, per primera vegada, gràcies a la col·laboració d'estes institucions.

Retaule de sant Miquel Arcàngel de Canet lo Roig

També és possible visitar la capella de la Comunió on es poden apreciar les pintures de Pascual Mespletera del segle xviii.

Capella de la Comunió de la Mare de Déu de l'Assumpció

Del cercle de **Valentí Montoliu** es presenta el *Retaule de sant Doménech de Guzmán*, datat a mitjan segle xv i procedent de la parròquia de la Mare de Déu de l'Assumpció de Vallibona, que ha sigut restaurat per esta institució. També la taula *La Trinitat contemplada per sant Francesc d'Assís*, que correspon a l'etapa del pintor a Tarragona, i està documentat en 1433.

Retaule de sant Doménech de Guzmán

El pintor mallorquí **Martí Torner**, actiu en terres valencianes a finals del segle xv, està representat per les taules l'*Assumpció de la Mare de Déu* i la *Nativitat*, que formaven part de les portes de l'antic orgue de la catedral de Morella. Estes sarges són un testimoni d'un suport pictòric específic que va ser habitual en els segles xv i xvi i del qual es conserven molt pocs exemplars.

Assumpció de la Mare de Déu i la Nativitat

A més s'hi mostren els dos *compartiments de la predel·la del retaule de la Trinitat* de l'església parroquial de Sant Mateu procedents del Museu Nacional d'Art de Catalunya, així com un altre relleu de *Parella de profetes*, cedits pel Museu Municipal de Borriana.

Parella de profetes

El recorregut finalitza amb un conjunt de *butlles medievals* de l'arxiu de l'església de Santa Maria de Morella, igualment recuperat per la Fundació.

IGLESIA DE NUESTRA SEÑORA DE LA ASUNCIÓN

El itinerario en esta población continúa en la **iglesia de Nuestra Señora de la Asunción**, edificio recuperado por La Luz de las Imágenes para el futuro, que además ha recobrado su concepción originaria tras la intervención desarrollada. Hoy en su interior conviven dos visiones históricas, desconocidas hasta el momento: la del alfarje del siglo xiv y la de los esgrafiados del siglo xvii. Estos últimos presentan una decoración inspirada en el bestiario medieval en la que figuran dragones, pájaros, ciervos y leones junto a otras imágenes marianas como la Virgen del Rosario.

Cruz procesional de piedra tallada, conocida como peirón

También se exhiben piezas de orfebrería procedentes de este territorio como cruces procesionales, cálices, copones...

producidos en su mayoría por los obradores de Morella, Valencia y, en menor medida, de Sant Mateu.

Cruz procesional de piedra tallada, conocida como peirón

En este escenario gótico, la exposición muestra dos tablas de composición doble procedentes del Museu Nacional d'Art de Catalunya: la *Anunciación a san Joaquín y a santa Ana* y el *Nacimiento de la Virgen y su presentación en el templo*, que pudo realizar el **Maestro de Torà**, artista formado dentro de la corriente del italogótico. Ambas piezas formaron parte de un retablo que seguramente fue confeccionado bajo la advocación de la Virgen y santa Ana.

Anunciación a san Joaquín y a santa Ana y el Nacimiento de la Virgen y su presentación en el templo

El pintor gótico valenciano **Joan Reixach** está representado con las obras *San Jaime*, ejemplo característico y de mejor calidad de la producción de este artista; *San Vicente Ferrer*, una de las primeras representaciones del santo dominico valenciano; y el *Retaulo de san Lorenzo y san Pedro de Verona*, que se conserva en esta parroquia en el mismo lugar para el que fue concebido.

Retaulo de san Lorenzo y san Pedro de Verona

Preside el templo una obra desconocida hasta el momento: el *Retaulo de san Miguel Arcángel* de Canet lo Roig, a través de una propuesta de reconstrucción realizada con los fragmentos conservados en el Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu Frederic Marès de Barcelona y la parroquia de Canet lo Roig. Hoy se contempla,

por vez primera, gracias a la colaboración de estas instituciones.

Retaulo de san Miguel Arcángel de Canet lo Roig

También es posible visitar la capilla de la Comunió donde se pueden apreciar las pinturas de Pascual Mespletera del siglo xviii.

Capilla de la Comunió de la Mare de Déu de l'Assumpció

Del círculo de **Valentí Montoliu** se presenta el *Retaulo de santo Domingo de Guzmán*, fechado a mediados del siglo xv y procedente de la parroquia de Nuestra Señora de la Asunción de Vallibona, que ha sido restaurado por esta institución. También la tabla *La Trinitad contemplada por san Francisco de Asís*, que corresponde a la etapa del pintor en Tarragona, y está documentado en 1433.

Retaulo de santo Domingo de Guzmán

El pintor mallorquí **Martín Torner**, activo en tierras valencianas a finales del siglo xv, está representado por las tablas la *Asunción de la Virgen* y la *Natividad*, que formaban parte de las puertas del antiguo órgano de la catedral de Morella. Estas sargas son un testimonio de un soporte pictórico específico que fue habitual en los siglos xv y xvi y del que se conservan muy pocos ejemplares.

Asunción de la Virgen y la Natividad

Además se muestran los dos *compartimentos de la predela del retablo de la Trinidad* de la iglesia parroquial de Sant Mateu procedentes del Museu Nacional d'Art de Catalunya, así como otro relieve de *Pareja de profetas*, cedidos por el Museo Municipal de Burriana.

Pareja de profetas

El recorrido finaliza con un conjunto de *bulas medievales* del archivo de la iglesia de Santa María de Morella, igualmente recuperado por la Fundación.

